

Kruidtuinlaan 50 bus 165
B - 1000 Brussel
T. +32 2 508 85 85
vraag@mi-is.be
www.mi-is.be

Aan de Voorzitter van het Vast Bureau van
het OCMW van Edegem
Terlindenlaan 1
2650 Edegem

Onderwerp: Geïntegreerd inspectieverslag POD MI

Dienst: Inspectiedienst POD MI

Datum:

Uw brief van:

Bijlage(n): 5

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: Edegem/W65B-RMID-RMIB-STOF-KNI/2023

Betreft: Geïntegreerd inspectieverslag

Geachte Voorzitter,

Hierbij vindt u het verslag van de inspecties die plaatsvonden in uw centrum tussen 13/03/2023 en 4/05/2023.

Dit inspectieverslag bestaat uit drie delen:

- Een algemene analyse over het verloop van de inspectie, de resultaten van de inspecties en de aanbevelingen
- Een bijlage per gecontroleerde materie met de verschillende boekhoudkundige tabellen en uitleg over de gevolgde procedure
- De controletabellen per begunstigde

Indien u vragen hebt over deze controle, kunt u contact opnemen met uw inspecteur via mi.inspect_office@mi-is.be.

Briefwisseling dient gericht te worden aan de Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie (POD MI), Dienst Inspectie, Kruidtuinlaan 50 bus 165, 1000 Brussel.

I. INLEIDING

De missie van de POD Maatschappelijke integratie is de voorbereiding, uitvoering, evaluatie en opvolging van het federale beleid voor maatschappelijke integratie, waardoor ieders sociale grondrechten op duurzame wijze worden gegarandeerd.

De controles die door de inspectiedienst in de OCMW's worden uitgevoerd, passen in deze missie en gaan uit van de volgende visie ;

- **Controle** op de toepassing van de federale wetgeving voor maatschappelijke integratie aan de hand van juridische, administratieve en financiële inspecties
- **Advies** aan de OCMW's over het wettelijk kader en de concrete toepassing van de regelgeving
- **Kennis:** door haar schakelfunctie tussen de administratie en de actoren op het terrein draagt de dienst inspectie bij tot de strategische voorbereiding van het beleid inzake maatschappelijke integratie.

Om deze opdracht tot een goed einde te brengen, stelt de inspectiedienst zich de volgende doelstellingen;

- Toezien op een uniforme en correcte toepassing van de wetgeving en reglementering aangaande de subsidies die de federale staat toekent aan de OCMW's.
- Houden van doelgerichte, uniforme en periodieke controles van de OCMW's op boekhoudkundig, administratief en juridisch vlak. Deze controles dragen bij tot de gelijke wettelijke behandeling van de gebruikers van de OCMW-diensten.
- Verzamelen van informatie om het beleid inzake maatschappelijke integratie en armoedebestrijding te optimaliseren.
- Uitbouwen van structurele en kwalitatieve relaties met de OCMW's (belangrijkste partners van de federale administratie) met het oog op een goede communicatie en een kwaliteitsvolle dienstverlening.
- Uitwisselen van informatie met de interne diensten van de POD MI.
- Meewerken aan het actieplan voor de strijd tegen de sociale fraude waartoe in 2011 door de Regering werd besloten.

Met deze controles wil de dienst inspectie de waarden van de POD MI verdedigen;

- Respect
- De kwaliteit van de dienstverlening en klantvriendelijkheid
- Gelijke kansen voor iedereen
- Diversiteit
- Openstaan voor verandering

De procedure voor de controles wordt toegelicht op de website van de POD MI (<http://www.mi-is.be/nl/tools-ocmw/handleiding>).

2. INSPECTIES

	Omschrijving	Jaar	Bijlage
1	Wet van 02/04/1965: controle van de medische kosten	Geen controle uitgevoerd	
2	Wet van 02/04/1965: boekhoudkundige controle	2019-2021	Bijlage 2: Controle toelagen, Wet van 02/04/1965
3	Recht op Maatschappelijke Integratie, Wet van 26/05/2002: controle van de sociale dossiers	2022	Bijlage 3: Controle van de sociale dossiers, Wet van 26/05/2002
4	Recht op Maatschappelijke Integratie, Wet van 26/05/2002: boekhoudkundige controle	2019-2021	Bijlage 4: Controle van de toelagen, Wet van 26/05/2002
	Tijdelijke premie COVID	2020-2021	Bijlage 4: Controle van de toelagen, KB n° 47 van 26 juni 2020 met het oog op het toekennen van een tijdelijke premie
5	Stookoliefonds (verwarmingstoelage)	2021	Bijlage 5: Controle van het Stookoliefonds
6	Controle van het Uniek Jaarverslag	Geen controle uitgevoerd	
7	De behandeling van de knipperlichten	2019-2021	Bijlage 7: Controle van de knipperlichten, OB van 14/03/2014

U vindt een gedetailleerde beschrijving van de uitgevoerde controles in de bijlagen van dit verslag.

3. VOORBEREIDING EN VERLOOP VAN DE INSPECTIE

De informatie betreffende de voorbereidingen van de inspecties werd via mail aan uw OCMW gestuurd op 20/01/2023.

Bij aanvang van de inspecties werden alle gevraagde stukken die beschikbaar waren voorgelegd. De boekhoudkundige stukken waren bij aanvang aanwezig, in tegenstelling tot de vorige controle in 2020. Er werd tussen het maken van de afspraak voor de controles en het effectief doorgaan van de controles contact genomen door de financiële dienst met de inspecteur. De bedoeling hiervan was om zo correct mogelijke lijsten te kunnen bezorgen. Er werd toen meegedeeld welke lijsten verwacht werden. Op de controle zelf bleken er echter verschillende problemen met de voorgelegde lijsten. Dit heeft niets te maken met een gebrek aan wil tot medewerking, maar mogelijk wel (zoals reeds gesteld in 2020) met onvoldoende achtergrondkennis. Mogelijk zijn de mogelijkheden van de nieuwe software voor de medewerkers, wat betreft de zaken nodig voor het OCMW, nog onvoldoende gekend. Het resultaat hiervan was dat de inspectie gedurende de twee eerste dagen van de controle niet de juiste informatie had om mee te werken, wat ook leidde tot het voorzien van twee extra controledagen. De inspectie wil onderstrepen dat bij een volgende controle van bij aanvang de correcte lijsten moeten worden voorgelegd. Wat de inspectie nodig heeft voor de

boekhoudkundige controles volgt namelijk steeds dezelfde logica en moet gemakkelijk beschikbaar zijn voor het OCMW.

4. VASTSTELLINGEN EN AANBEVELINGEN

De opmerkingen en aanbevelingen hieronder zijn een herinnering aan de juiste toepassing van de voorschriften en/of procedures en/of het onderzoek van de subsidievoorwaarden en/of goede praktijken die voor de gecontroleerde materies moeten geïmplementeerd worden.

Wet van 02/04/1965, boekhoudkundige controle

Opmerkingen die tijdens de vorige inspectie zijn gemaakt en nog steeds relevant zijn:

- De omschrijvingen van de boekingen is voor verbetering vatbaar. Bij de effectieve ontvangsten wordt het ten eerste aanbevolen een omschrijving te vermelden over welke periode de ontvangen bedragen gaat (bijvoorbeeld leefloon oktober 2017). Bij de uitgaven wordt het evenzeer ten eerste aanbevolen in de omschrijving aan te geven over welke maand de betaling leefloon/equivalent leefloon gaat (bijvoorbeeld leefloon januari 2019).

Voor 15 dossiers ontving het OCMW eventueel te weinig toelagen.

Voor telkens 2 dossiers in uitgaven en ontvangsten wordt er teruggevorderd.

Het wordt aanbevolen dat er een systematische opvolging van de betoelaging wordt geïnstalleerd. Het OCMW kan hiervoor de softwarefirma contacteren in verband met een opvolgingstool. Het OCMW kan ook zelf de maandlijsten en jaarlijsten van de POD MI vergelijken met de boekhouding en zo bijhouden in welke dossiers er nog verbeteringen moeten worden aangebracht.

Recht op Maatschappelijke Integratie, controle van de sociale dossiers

Opmerkingen die tijdens een vorige inspectie zijn gemaakt en nog steeds relevant zijn:

- De kennisgevingen beslissingen worden niet aangetekend verstuurd

Opmerkingen naar aanleiding van deze uitgevoerde controle:

- bij een **herziening** laat het OCMW vaak terug een ontvangstbewijs opmaken. Dit is onnodig;
- de resultaten van eventuele afgelegde **huisbezoeken** worden systematisch niet vermeld. Het is een wettelijke vereiste jaarlijks een huisbezoek te doen, tenzij er billijkheidsredenen ingeroepen worden;
- de resultaten van het consulteren van de **KSZ-stromen** worden niet periodiek opgenomen in het sociaal verslag. Gezien de problemen die blijken uit de knipperlichten (zie hieronder) is het ten eerste aanbevolen dit nauwgezet op te volgen;
- **Sociale balans:** soms niet aanwezig, wat steeds terugvordering van extra toelage GPMI tot gevolg heeft

- **GPMI-contracten:** inhoudelijk is er een probleem met het evenwicht in de engagementen van de cliënt en het OCMW, en het integreren van de resultaten van de sociale balans in het GPMI. Engagements moeten concreter uitgewerkt worden, ook langs de kant van het OCMW. Ieder engagement voor de cliënt gaat normaal gezien gepaard met een engagement van het OCMW. Er waren verschillende GPMI's zonder noemenswaardige engagementen van het OCMW
- **GPMI-extra toelage:** in de keten van sociale balans – GPMI-contract – evaluaties was er in elk gecontroleerd dossier met extra toelage wel ergens een fundamenteel probleem. De extra toelagen werden in deze dossiers ten vroegste teruggevorderd vanaf 10/2021
- **Verhoogde toelage ex-dakloze:** werd soms niet aangevraagd. Waarschijnlijk heeft dit soms te maken met het niet inbrengen van juiste codes bij verlenging van de beslissing ex-dakloze. Voor de desbetreffende dossiers krijgt het OCMW nog de kans dit recht te zetten;
- **AMA-stage:** er werd vastgesteld dat er een praktijk van AMA (arbeidsmatige activiteiten) bestaat voor personen als voorbereiding op een mogelijk tewerkstelling artikel 60§7. Er wordt bekeken door de POD MI in welk kader dit gecombineerd mag worden met het leefloon. Indien er informatie beschikbaar komt zal dit megedeeld worden aan het OCMW;
- **Kennisgeving beslissing:** begint steeds met "hierbij delen wij u mee dat het BCSD in zitting van ... ingevolge uw aanvraag van ... tot het volgende heeft beslist". *Ingevolge uw aanvraag* mag niet vermeld worden als er geen aanvraag is. Het OCMW gebruikt hierbij fictieve data. Enkel bij de opstart van het dossier, of na een stopzetting is er een nieuwe aanvraagdatum RMI. Het is tevens aangewezen dat het OCMW in de kennisgeving vermeldt wanneer en op welke wijze het leefloon zal uitbetaald worden.

Recht op Maatschappelijke Integratie, boekhoudkundige controle

Opmerkingen die tijdens de vorige inspectie zijn gemaakt en nog steeds relevant zijn:

- 1) De omschrijvingen van de boekingen is voor verbetering vatbaar. Bij de effectieve ontvangsten wordt het ten eerste aanbevolen een omschrijving te vermelden over welke periode de ontvangen bedragen gaat (bijvoorbeeld leefloon oktober 2017). Bij de uitgaven wordt het evenzeer ten eerste aanbevolen in de omschrijving aan te geven over welke maand de betaling leefloon/equivalent leefloon gaat (bijvoorbeeld leefloon januari 2019);
- 2) Er werd vastgesteld dat er af en toe verkeerd geboekt werd: op het moment dat een kandidaat-vluchteling een erkend vluchteling wordt en betrokkene gaat van het equivalent leefloon naar het leefloon, dan moet er op toegezien worden dat er tijdig omgeboekt wordt naar het juiste boekhoudkundig artikel.

Andere opmerkingen naar aanleiding van deze uitgevoerde controle:

Na een tussentijdse opmaak van het bilan van de boekhoudkundige controle RMI met de adjunct algemeen directeur ontstond de vraag om tot op dossierniveau na te gaan waar de verschillen in betoelaging en betaling zich situeren. Dit gaf volgend onderstaand resultaat.

Er werden veel verschillen vastgesteld tussen de betoelagingen van dossiers door de POD MI en de betalingen/ontvangsten van het OCMW. Deze verschillen deden zich voor in alle richtingen:

- 1) 51 dossiers waarbij de POD MI in uitgaven meer betoelaagde dan het OCMW uitbetaalde
- 2) 81 dossiers waarbij het OCMW meer uitbetaalde dan het ontving in betoelaging door de POD MI
- 3) 47 dossiers waarbij effectieve ontvangsten gerealiseerd door het OCMW niet werden doorgegeven aan de POD MI

Mogelijke oorzaken van het verschil bij de dossiers met eventueel te weinig ontvangen toelagen kunnen zijn (dit is een niet-exhaustieve lijst):

- Het OCMW heeft bepaalde toelagen niet aangevraagd
- Het OCMW heeft voor bepaalde dossiers de verkeerde categorie leefloon aangevraagd
- Het OCMW heeft niet of niet correct gereageerd op foutcodes
- Bepaalde bedragen kunnen foutief geboekt zijn (bijvoorbeeld een dossiers equivalent leefloon staat geboekt op het leefloonartikel of bijvoorbeeld een art.60 staat geboekt op het artikel leefloon)
- Bepaalde bedragen kunnen in een andere periode geboekt zijn in het OCMW en/of bepaalde bedragen kunnen in een andere periode verwerkt zijn bij de POD MI
- Vorderingen die doorgegeven werden zonder dat het bedrag reeds effectief ontvangen werd
- Knipperlichtendossiers die opgelost werden door formulieren B aan te passen of formulieren D door te sturen, zonder dat er terugbetalingen door begunstigde/instellingen ontvangen werden door het OCMW

Halverwege 2019 is het OCMW van boekhoudingssoftware veranderd. Het is opvallend dat de effectieve ontvangsten sindsdien niet meer correct worden doorgegeven aan de POD MI, namelijk via de formulieren D. Uit diepgaander nazicht bleek dat ontvangsten van bijvoorbeeld de werkloosheidskas niet meer geboekt worden als ontvangst, maar tegengeboekt op de 6-rekening. Dit kan een reden zijn dat er niet gezien meer wordt dat er bedragen geïnd worden en doorgegeven moeten worden aan de POD MI.

Mogelijk zijn er ook communicatieproblemen tussen software sociale dienst en financiële dienst (verschillende softwarehuizen).

Het wordt aanbevolen dat er een systematische opvolging van de betoelaging wordt geïnstalleerd. Het OCMW kan hiervoor de softwarefirma contacteren in verband met een opvolgingstool. Opdat de betoelaging én de doorgave van gerealiseerde ontvangsten terug op de rails kan gezet worden, wordt het aanbevolen een periodieke samenkomst tussen financiële dienst en sociale dienst voor terugvorderingen (wat heeft het OCMW aan terugbetalingen door instellingen en cliënten ontvangen) en uitbetalingen (periodiek de maandlijst van de POD MI vergelijken met de boekhouding) te organiseren.

Stookoliefonds (verwarmingstoelage)

Opmerkingen die tijdens de vorige inspectie zijn gemaakt en nog steeds relevant zijn:

- Er werd een *mogelijk* subsidietekort vastgesteld. Er wordt aanbevolen de facturen te boeken vanaf beslissingsdatum in plaats van op leveringsdatum/aanvraagdatum, zodat

de jaarafrekeningslijst van de POD MI en het jaarsaldo van het boekhoudkundig OCMW-artikel betreffende het stookoliefonds parallel verlopen. Op die manier zou een “overloop” tussen de jaren vermeden kunnen worden.

Andere opmerkingen naar aanleiding van deze uitgevoerde controle:

- Een dossier moet steeds het bewijs van de categorie (via raadpleging KSZ-stromen), een ontvangstbewijs, een factuur, een kennisgeving, een bewijs gezinssamenstelling en een kopie identiteitskaart omvatten. Bij één dossier ontbraken meerdere bewijzen, met terugvordering van de toelage tot gevolg

De behandeling van de knipperlichten

Uit de controle blijkt dat er voor meerdere knipperlichten nog geen code werd toegekend door uw OCMW. Dit kan erop wijzen dat:

- Er weinig of geen opvolging is van de knipperlichten die maandelijks naar uw Centrum worden verzonden.
- Er geen opvolging is van de halfjaarlijkse feedbacklijsten die naar uw Centrum worden verstuurd.

Voor verschillende knipperlichten werd er alsnog een terugvorderingsbeslissing getroffen naar aanleiding van de aankondiging van de controle. Deze werkwijze wordt niet aanvaard. De toelage van knipperlichtdossiers waarbij of de vordering of de terugvorderingsbeslissing niet tijdig opgemaakt werden wordt ingehouden.

Soms gaat het knipperlicht bijvoorbeeld over 2018. Het getuigt niet van goed bestuur om in 2023 nog te gaan vorderen bij de cliënt. Er werd in de kennisgevingsbrieven van de terugvordering opgenomen dat bij niet betaling tegen 28/02/2023 er gerechtelijke stappen ondernomen zouden worden. De inspectie raadt dit af. Het is door een gebrek aan opvolging van het OCMW dat deze bedragen teveel werden uitgegeven.

5. DEBRIEFING EN ALGEMENE OPMERKINGEN

5.1 Evolutie ten opzichte van eerdere controles

RMI-dossiers: het is zeer positief vast te stellen dat het OCMW met meerdere eerder geformuleerde opmerkingen aan de slag ging. Er zijn echter nog prioritaire werkpunten wat betreft de extra toelagen GPMI en huisbezoeken

Boekhoudkundige controle Wet 02/04/1965: de opvolging van de betoelaging blijft problematisch

Boekhoudkundige controle RMI: de opvolging van de betoelaging blijft problematisch. Er is nood aan grondige opleiding van personeel aangezien het OCMW financiële middelen verliest die hierdoor vermeden kunnen worden

Stookoliefonds: in tegenstelling tot bij vorige controle is er nu wel een terugvordering van toelagen, ondanks het feit dat het OCMW slechts een zeer beperkt aantal dossiers heeft

Knipperlichten: bij de vorige controle werd er een goed opvolging vastgesteld. Deze opvolging is er niet meer voor de knipperlichten. Het systeem van feedbackcodes werd niet meer toegepast na de pensionering van de persoon die dit opvolgde. Het OCMW moet zich bewust zijn dat knipperlichtdossiers die dossiers moeten zijn die administratief/financieel voorrang moeten krijgen gezien mogelijk (gedeeltelijk) dubbele inkomsten bij cliënteel.

5.2 Debriefing

Na de controles werd tijd gemaakt om de vaststellingen en aanbevelingen van de verscheidene controles met aantal personeelsleden van het OCMW te bespreken. Tijdens deze debriefing konden de personeelsleden van het OCMW ook bijkomende vragen stellen aan de inspecteur.

Er werd opgemerkt dat uw Centrum nog niet had gekozen voor de geautomatiseerde opvolging van de knipperlichten. De inspectie informeert u dat het raadzaam is om deze module te gebruiken om de knipperlichten op een meer efficiënte manier op te volgen. Om de knipperlichten via de mutatiestroom te ontvangen in de uw softwaretoepassing, moet de toepassing "Knipperlichten voor anomalieën op Nova Prima dossiers" worden geactiveerd in de Technische Gebruiker (gestructureerde berichten) van de 'Sociale Actie' van uw sociale programma.

Om dit te doen moet de Lokale Manager (Access Manager) of de Entiteitstoegangsbeheerder (Main Access Manager) inloggen op het toegangsbeheer van het Sociale Zekerheidsportaal en het FTP-kanaal van de gestructureerde berichten wijzigen voor de type 'Sociale Actie'.

Voor meer informatie en/of begeleiding kunt u contact opnemen met de Helpdesk OCMW: 02/787 58 28 of ocmw-cpas@smals.be.

Let op: deze procedure is niet van toepassing op OCMW's die gebruik maken van de PrimaWeb-applicatie.

5.3 Algemene opmerkingen van het OCMW

Het OCMW ondervindt problemen om de nodige informatie te verkrijgen van meerdere uitbetalingsinstellingen. Het gaat om ziekte-uitkeringen, werkloosheidsuitkeringen en invaliditeitsuitkeringen. Enkel de pensioendienst en de RVA zijn vlotter bereikbaar.

Er is geen aanspreekpunt om informatie te krijgen. Ook de cliënten ondervinden hierbij veel problemen. Oproepen blijven in wacht. Na 1 tot 2 maanden komt er vaak pas een antwoord op een gestuurde mail. Volgens het OCMW worden de cliënten van deze uitbetalingsinstellingen, indien er dringend geld nodig is, doorverwezen naar het OCMW.

Dit zorgt voor onnodige werklast bij het OCMW. De helft van de RMI-aanvragen zouden momenteel voorschotten werkloosheid zijn.

De vraag die het OCMW zich stelt is dat er voor zo'n dossiers niet soepeler kan omgegaan worden wat betreft de opmaak van een sociale balans, opmaak GPMI en het doen van huisbezoeken.

6. CONCLUSIES

De onderstaande tabellen geven een overzicht van de eventueel te weinig ontvangen toelagen en de te veel ontvangen toelagen.

Te weinig ontvangen toelagen

Controle	Gecontroleerde Periode	Eventueel te weinig ontvangen	Terugvorderings-procedure
Wet van 02/04/1965, boekhoudkundige controle	2019-2021	Zie bijlage 2	Uit te voeren door uw diensten
Recht op Maatschappelijke Integratie, controle van de sociale dossiers	2022	Zie bijlage 3	Uit te voeren door uw diensten

Recht op Maatschappelijke Integratie, boekhoudkundige controle	2019-2021	Zie bijlage 4	Uit te voeren door uw diensten
Stookoliefonds (verwarmingstoelage)	2021	Zie bijlage 5	/

Te veel ontvangen toelagen

Controle	Periode	Terugvordering	Terugvorderings-procedure	Terugvorderings-periode
Wet van 02/04/1965, boekhoudkundige controle	2019-2021	€4.700,59	Door onze diensten	Op een van de volgende maandelijkse kostenstaten
Recht op Maatschappelijke Integratie, controle van de sociale dossiers	Jaar 2022	Cf. bijlage nr. 3	Door onze diensten	Op een van de volgende maandelijkse kostenstaten
Recht op Maatschappelijke Integratie, controle van de sociale dossiers – GPMI	Jaar 2022	Cf. bijlage nr. 3	Door onze diensten	Op een van de volgende maandelijkse kostenstaten
Recht op Maatschappelijke Integratie, boekhoudkundige controle	2019-2021	€98.839,81	Door onze diensten	Op een van de volgende maandelijkse kostenstaten
Stookoliefonds (verwarmingstoelage)	Jaar 2021	€210	Door onze diensten	Op de volgende subsidie die u wordt toegekend
De behandeling van de knipperlichten	2019-2021	Cf. bijlage nr. 7	Door onze diensten	Op een van de volgende maandelijkse kostenstaten

Mag ik u verzoeken om uw akkoord binnen een termijn van 15 werkdagen volgend op de ontvangst van dit verslag te verzenden naar mi.inspect_office@mi-is.be

Als er geen antwoord volgt binnen de opgelegde termijn wordt dit beschouwd als een aanvaarding van de resultaten van de inspectie. Indien u de conclusies van dit verslag wenst te betwisten, gelieve alle bewijsstukken binnen 15 werkdagen per e-mail aan bovenstaand adres toe te zenden.

Met vriendelijke groeten,

Voor de Voorzitter van de POD Maatschappelijke Integratie:
Het diensthoofd van de inspectiedienst,

Bérengère Steppé